

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14
Pe o lună . . . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Deák Ferenc Nr. 23
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare ziar
90 fileri.
Manuscrisuri nu se inap-
tază.

Unirea principatelor române.

La 24 Ianuarie s'au împlinit 53 de ani, dela unirea principatelor române. Ziua acesta este una din cele mai glorioase în istoria neamului. Căci dacă trecutul nostru își are pecetluite paginile lui de mândrie națională și de eroism, dela încheierea provinciilor dunărene până în zilele noastre, nu e mai puțin adevărat, că înlăturarea enormelor piedeci interne și sugrumarea influenței răuvoitoare a marilor puteri vecine au fost cea mai vie dovadă a hotărârilor eroice luate de falnica generație dela 48. Ideia unirei încolțise încă de pe la începutul veacului al XVIII-lea în inima multor boieri români cu adevărată dragoste de neam. Realizarea ei însă s'a izbit întotdeauna de intervenția nefavorabilă a vecinilor lacomi și dușmani ori cărei emancipări a fraților noștri robiți și ei de juguri străine și s'a izbit mai cu seamă de vrăjmășiile și desbinările interne, piedeci tot atât de mari în calea destinului neamului românesc de pretutindeni.

Avem tot dreptul să învinuim sfâșierile interne ale epocelor antemergătoare, cu atât mai mult, cu cât o conlucrare a tuturor forțelor în direcția unirei mai de timpuriu a principatelor surori, ar fi fost merită să schimbe contururile hărții geografice a poporului românesc.

Istoricii spun, că dacă unirea s'ar fi înfăptuit pe la sfârșitul veacului al XVIII-lea, Moldova nu s'ar fi îmbucătățit tăindu-se din corpul ei Bucovina de către Austriaci și Basarabia de către Ruși.

Greșelile unei singure epoci se răsbună cu furie asupra vremilor ce vin în urmă! Neînțelegerile continue între sfetnicii țării au trebuit să îngroape pentru zeci și sute de ani poate, viitorul frumos ce ne suridea atât de aproape.

Boierii se certau pentru domnie, Turcii rideau și încasau tributul gras, și vecinii își dedeau coate să taie cât mai adânc din trupul țării. Și când istoria ne deschide pagini dureroase din trecutul nostru, dându-ne voie să ne cunoaștem toate defectele acelor vremuri, d. Vasile Goldiș, — istoric de profesie — răscoală, prin scris și vorbă, patimi urite, aduce învinuiri neîntemeiate și seamănă cu un belșug demn de lucruri mai bune germenul discordiei între frați. Sfâșierile intestinale au ajuns cu decenii în urmă avântul politic, cultural și economic al fraților noștri din provinciile subjugate, cari mai târziu au fost chemați să dicteze soarta neamului nostru întreg. D. Goldiș ar trebui să-și reclame în memorie dezastul produs de frământările interne ale boierilor de pe vremea supremației turcești și a domniei fanariote de mai târziu și să compare viața sufletească a neamului nostru de atunci cu epoca de mărire creată de falnica generație dela 48.

O judecată nepărtinitoare l'ar face de sigur să scape condeiul din mână sau să tragă peste acuzele răutăcioase, care ni-le avansează, fără să-și dea seama de urmările fatale create de aceste acuze întregii noastre mișcări. Un Kogălniceanu, Alecsandri, Bălcescu, Frații Golești și alții au fost conduși de alte sentimente decât acele ale dlui Goldiș, atunci când contrar voinței

marilor puteri și a sultanului stăpânitor — au hotărât alegerea unui singur domn pentru amândouă țările. Discordii sunt din nenorocire și la noi Români de sub coroana sf. Ștefan și sunt greu de înlăturat câtă vreme Kogălnicenii, Alecsandrii și Goleștii noștri sunt înlocuiți de oameni cu ambiții personale și prea puțin iubitori de adevărul istoric.

Dăm mai la vale câteva date asupra înfăptuirii unirei într'un singur stat puternic a principatului muntean cu cel moldovean.

Ideia unirei, după cum am spus — nu este produsul unei epoci scurte. Ea datează de pe la începutul veacului al XVIII-lea. Într'un timp consimțiseră și vecinii Austriacii și Rușii la unirea țărilor românești într'un singur stat cu condiția însă de a așeza în scaun prinț de sânge din neamul lor.

Era și aceasta una din multele șiretenii ale vecinilor hrăpareți, care voiau să introducă în casa Românilor gâlcevitorul cui al lui Pepelea. Boierii patrioți s'au opus dorinței periculoase a Rușilor și Austriacilor și au cerut domnitor din țări mai îndepărtate, din Franța, Germania sau Anglia.

Imprejurările s'au arătat ostile acestei dorinți și unirea părea pentru moment periclitată. Marile puteri interesate se opuneau înjghebării unui stat trainic la țărmul Dunării care putea mai târziu să le procure greutate în înaintarea lor interesată spre Orient. Un singur amic sincer au avut Români, în persoana împăratului Napoleon III al Franței, a cărui dorință însă n'a

Cum a murit un scriitor...

De C. Spiridonescu.

Mulți mor înlăntuiți de brațul mamei, sau a unei fecioare, căreia îi șoptesc în taină cuvinte dureroase de iubire...

Amanți, ce n'au cunoscut cât e de înșelător visul, îngenunchiază în fața celei ce moare, cerșind o clipă de iubire... iar, dacă suflul morții a înghețat pe buzele ei ultimul zâmbet și cel mai dureros, el plânge smulgându-și părul... În încremenirea aceluia zâmbet vede reflexul iubirei lor moarte.

Cei înfrățiți cu valul își găsesc mormântul în adâncuri de ape... Nici flori, ca să le parfumeze patul de moarte, nici plâns de clopot...

Dacă a răsunit bubuitul tunului, câți din cei plecați la muntuirea de foc, nu cad învâliți în țărână de valul ce năvălește cutropitor? Nici strai bogat de moarte, nici plâns de mamă, care își amestecă lacrimile cu picurii de ceară a lumânărilor, ce străjuiesc în patru colțuri...

Cât e de îngrozitoare și moartea fiului răătăit, care uită de durerea părinților, își repede un glonț în creier sau bea liniștit picătura de otrăvă ucigătoare...

Dar moartea cea mai dureroasă e a celor, ce văd universul ca un noian de întuneric...

Flacăra minții li-se stingă cu fiecă clipă, umbre nedeslușite se învâlmășesc pe dinaintea lor

într'un joc diabolic. Le urmăresc, le prind în brațe ca într'o pornire pătimașă de iubire, ascultă ecoul oricărei vorbe a lor, rîd de orice; în intervale de luciditate își amintesc viața lor, se înduioșează și plâng; iar moartea o caută singuri lovindu-se conștiinți de ziduri, de paturi...

Gândind la aceste mi-am amintit de sfârșitul unui talentat scriitor... Morții lui premature i-au consacrat zărele câte o pagină înramată în linii de doliu, prietenii au plâns o lacrimă deasupra mormântului și în urmă au deschis o colectă pentru ridicarea unui monument...

Truda cu care se adună banii îmi evocă figura lui severă de bronz, privirea care va domina zărilor, a căror mistere le-a închis între scoarțele câtorva cărți...

Fără voe gândese la moartea lui, care mi pare o taină nedeslegată.

A dispărut ca o stea, ce scrie un drum de pribegie în înaltul cerului, făcîndu-și lumina în mii de scântei, în o ploaie de nestimate scripitoare...

A strălucit o vreme și tocmai când credeam să închipue cu alții o constelație luminoasă, o umbră de nor îi întunecă strălucirea, o mână păgână o porni într'o goană nebună spre neant...

Fără să simtă clipa morții, acea fluturătoare a aripei ocrotitoare, care acopere pe toți, fără să întrevadă cum raza de lumină se îngână cu ultimul

zâmbet, închipuind o apoteozare a gloriei ce moare s'a sfârșit în chinuri...

Atât cât a fost în ospiciu, unde pășia rar, cadentat, ascultând ecoul sălilor lungi ca pe un glas venit de dincolo de mormânt, căuta pretutindeni hărții și călimară.

Vrafuri de hărții înegrite stăteau dinainte-i... Intunericul călimărei îl vrăjia, înșirarea slovelor mărunte îi țesea visurile bolnave...

„Din umbră” era titlul unei bucăți ce o începea...

Chema umbrele celor ce i-au fost dragi, le mângâia cu o vorbă blândă și de o dată, ca și cum o anină nevăzută ar fi tras o perdea între el și realitate, toate erau mistuite de un întuneric nepătruns...

Lar atunci când cei doi copii, aduși de mamă de mama lor, au stat cuminti înaintea lui, avu o clipă de limpezime, înțelese jalea celor ce rămân singuri, o lacrimă și cea din urmă îi luci în ochii trudiți, pierduți de suferință...

„Totul e înzadar șopti el... iar gândurile negre au fluturat deasupra minții lui, ca un stol de pasări cobitoare, noianul de întuneric se deschise mai prăpăstios, ochii căpătără o strălucire metalică, iar ultimul gest i-a fost fatal...

Ați înțeles poate că e vorba de unul care a plecat de curind în întunecata împărăție a hodie și că l-a chemat Ioan Adam.

Iași.

foșt sprijinită nici de Germania rivală și nici de Anglia, prietena Turciei.

Prin convenția puterilor făcută la 1858 la Paris se dă totuș celor două principate dreptul, de a-și alege amândouă un singur domnitor, trăind însă ca țări deosebite. Marii bărbați de stat și scriitorii timpului ca C. A. Rosetti, Nicolae Bălcescu, Frații Golești, Alecsandri, Creangă și alții în frunte cu distinsul orator parlamentar Mihail Kogălniceanu au hotărât cu dela sine putere decretarea unirei, luată în discuție în Divanul ad-hoc dela Iași în 1857.

Doi ani în urmă — la 5 Ianuarie 1859 — Moldovenii aleg domn pe colonelul Alexandru Cuza, iar la 24 Ianuarie acelaș an Alexandru Ion Cuza I este ales la București și domn al Munteniei.

Dela această dată începe epoca de renaștere a principatelor dunărene unite sub un singur sceptru. Fără consimțământul puterilor domnitorul Cuza a lucrat tot mai mult la întărirea unirei. La îndemnul împăratului francez a mutat capitala la București și a înființat un singur minister în loc de două. Odată asigurată unirea pentru vecie, domnitorul Cuza cu statul său major, compus din cei mai distinși și mai hotărâți în vremuri de restricte, s'au pus pe lucru, căutând prin întocmirile lor să pună României moderne adevăratele ei temelii. S'a șters iobăgia, s'au împroprietărit țărani și s'au sechestrat averile mănăstirești, al căror venit de milioane era an de an trecut peste graniță.

De aci înainte principatul României se ridică tot mai mult în vaza Europei. — Lovitura de stat dela 1864 a schimbat ce e drept constituția țării, drumul ei spre progres însă i-s'a lărgit tot mai mult.

Ziarul autorizat pus sub acuză.

Azi s'a desbătut înaintea senatului de acuză a tribunalului din Oradea-mare procesul de calomnie și ultragiu intentat de d. Sever Bocu, împotriva ziarului autorizat. Senatul a pus sub acuză pe d. T. Halmăgian, ocrotitorul cinstei omenești și politice la ziarul autorizat al comitetului național, care a declarat că n'a scris dânsul articolul, dar nu-l poate estrada pe autor.

Acuza a fost susținută prin tînărul și distinsul avocat d. Dr. Nicolae Zigre.

„Gazeta Transilvaniei — constată. Numărul de astăzi al Gazetei din Brașov ne vine cu un articol de fond plin de o neputincioasă mînie, care, mărturisim, ne-a produs mult haz. Gazeta e supărată foc pentru articolul nostru din zilele trecute: „Moderatii din Brașov”. Se știe că în acel articol noi am făcut răspunzătoare în parte și pe venerabila noastră Gazetă pentru aparițiile îndoite de mangrism tocmai în cuibul ei. Motivăm această justă acuză a noastră cu propaganda națională prea puțin vie a gazetei, care n'a știut să-și disciplineze naționalicește nici mediul ei cel mai apropiat.

Și iată că venerabila Gazetă, din pricina aceasta, dovedind că acuza noastră era absolut întemeiată, fără să ne răspundă nici măcar un cuvînt în merit, se repede astăzi cu un năbădăios toront de insulte asupra ziarului și redactorilor noștri. Gazeta nu face nici mai mult nici mai puțin — ea constată. Constată că ea stă în serviciul partidului național (Par'că i-a contestat ei-

neva aceasta. „Era vorba de serviciile pe cari nu le poate ea aduce partidului național. N. R.). Constată că ea își iubește neamul. (Par'că noi am fi zis că nu și'l iubește. Puteam să zicem cel mult că nu și'l știe iubi. N. R.). Constată că — și aici vine suprema logică a Gazetei — constată că prin urmărirea noi suntem niște trădători mangriști, cari am avea pe suflet marelă păcat de a fi scuturat nițel pe unii dintre „fruntașii” noștri. Constată pe urmă că redactorii noștri ar fi „niște naufragiați ai altor cariere”, cari trebuie dați afară din sindicatul ziaristilor, pentrucă altcum, închipuiți-vă nemorocire, ei, ca frații simpatici dela Gazeta în frunte cu Samurachi și în coadă cu scriitorul I. Brotea, părăsesc acest sindicat.

Acum noi înțelegem toate aceste constatări pline de umor ale confratilor noștri brașoveni, înțelegem pentruce insultă pe redactorii ziarului nostru. Noi suntem „naufragiați ai altor cariere”? Dar confratii dela Gazeta? Ei ce sunt? Samurachi et comp.? O, confratilor, dar noștri mai sunteți!

Soarta tendințelor imperialiste în Bosnia.

Aflăm din ziarele străine că încercările guvernului ungar de-a prepara în Bosnia și Herțegovina terenul pe seama expansiunii panmaghiare, sunt întâmpinate cu multă aversiune de populația slavă și ele nasc adânci resentimente și la celelalte națiuni din teritoriile anexate.

Ziarul „Hrvatska Zajednica” publică un cald apel către toate neamurile din Bosnia și Herțegovina chemându-le la luptă și împotrivire în contra tendințelor imperialiste ale Ungurilor. Tendințele aceste se manifestă — spune numitul ziar — tot mai des în timpul din urmă, în sporirea școlilor ungurești. Populația din Bosnia și Herțegovina are în fața ei o mare primejdie națională ce se ascunde sub chipul acestor școli. E o mare îndrăzneală să înființezi școli ungurești în mijlocul unei populații, care nu numai că nu vorbește, dar mai și urește din suflet insolenta și îndărătnicia neamului unguresc. „Hrvatska Zajednica” sfârșește apoi urgînd chiar legi împotriva propagandei ungurești, despre care crede că e menită să inficizeze caracterul național al populației slave și osmane din Bosnia și Herțegovina.

Teroarea împotriva trialiștilor. Se anunță din Agram: Guvernul croat intenționează să ia în viitorul cel mai apropiat severe măsuri împotriva tuturor societăților croate, cari mărturisesc programul politic al aspirațiilor trialiste. Guvernul consideră aceste aspirații ca ascunzând o primejdie directă pentru unitatea statului ungar, în ale cărei cadre s'a cuprins prin tranșacțiunea din 1868 și Croația. Guvernul va da deci ordin societăților din chestiune să elimineze din programul lor de acțiune dezideratele de natură trialistică, impunându-le în perspectivă cea mai riguroasă procedură din partea statului. Măsuri la fel vor fi aplicate și în Bosnia și Herțegovina. Înainte de toate se va interzice marelă congres convocat la Sarajevo de partidul numit al dreptului.

Vedem din acest comunicat, care s'a trimis cu mici schimbări în special ziarelor din Budapesta, că noul ban al Croației s'a pretat fără rezerve de unealtă oarbă politice de struț a guvernului ungar. Croații sunt însă la rîndul lor convinși, că măsurile coercitive vor crește numai intensitatea însufletirii maselor pentru un ideal a cărui intrupare începe să fie ținta de viață a tuturor partidelor politice din Croația.

Demonstrații politice în Croația. Din Agram se anunță că deputații croați ai dietei disolvate pregătesc o mare demonstrație împotriva Banului Cuvaj și a guvernului unguresc.

Au hotărât să țină o ședință în palatul Saborului cerînd să se otească și în Sabor autograful regal despre disolvarea dietei, fiindcă publicarea decretului numai în Monitorul oficial nu este suficientă.

Cum guvernul croat este hotărât să nu permită ședința aceasta, se prevăd turburări serioase.

Audiența lui Khuen-Héderváry.

— Situația politică. —

Maj. Sa și-a exprimat dorința ca ministrul-președinte ungar contele Khuen-Héderváry să rămână în Viena și să urmeze tratative, cu ministrul-președ. austriac și ministrul comun de război, asupra modificărilor cerute de opoziția ungurească, privitor la reformele militare. Declarațiile pe cari avea să le facă contele Khuen-Héderváry în ședința de Miercuri se vor amâna poate până în săptămâna viitoare.

Atâta e rezultatul real și pozitiv al audienței de Duminecă și atât spun și rapoartele oficioase.

Rămânerea contelui Khuen-Héderváry în Budapesta se explică însă, în mod lămurit, prin tonul presei vieneze. Aproape fără deosebire de colorit politic, iau poziție hotărîită împotriva cererilor „naționale” ale opoziției ungurești, declarînd că în ce privește reformele militare Austriei nu-i este îngăduit să facă nici cea mai mică concesie.

Se prea poate, însă, ca aceste declarații ale presei vieneze, măcar în parte, să fie o manoperă a guvernului unguresc în scopul de a îndemna opoziția parlamentară de-a reduce cererile ei. În ori ce caz, însă, faptul că s'a simțit trebuința unor tratative cu guvernul austriac dovedește că în situația politică am ajuns la un punct critic, asupra căruia nu ne putem lămuri decât după declarațiile din Cameră ale contelui Khuen-Héderváry.

Ajurnarea Camerei.

Dupăca contele Khuen-Héderváry e silit să rămână în Viena, ședința de mâine, Miercuri, a Camerei deputaților va fi într'adevăr numai o ședință formală.

Camera, probabil, își va ajurna ședințele din nou până Sâmbătă sau Luni, până când se vor fi terminat și tratativele din Viena și contele Khuen-Héderváry va putea face declarații.

Optimiști sau pesimiști.

În cercurile politice din Budapesta noile tratative din Viena, cari reclamă prezența ministrului-președinte, au provocat nedumeriri și melîniste.

Cercurile sunt dominate de pesimism. Mai ales Justh nu are nădejde în o împăcare. Părerea lui e că va urma o schimbare de cabinet.

Cercurile kossuthiste sunt mult mai optimiste, fiind mai conciliante în cererile lor.

În cluburile acestor două fracțiuni se țin continue consfătuiri intime.

Guvernul austriac nu cedează.

Din Viena se anunță:

Tratativele contelui Khuen-Héderváry cu guvernul austriac s'au terminat deocamdată. Asupra alor două chestii nu s'a putut ajunge la înțelegere. Anume guvernul austriac nu vrea să admită modificarea cerută de opoziția ungurească prin care se mărginește dreptul de-a chema la arme sau a reținea rezerva specială (móttartalék) și nu vrea să admită nici modificarea procedurii militare penale.

Tratativele se vor continua însă și în cursul săptămânei acesteia, în care scop atât ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry cât și ministrul de război Hazai vor rămânea și pe mai departe în Viena.

Contele Khuen-Héderváry a avut repețite consfătuiri cu Hazai.

Mâine, probabil, va avea loc un consiliu al miniștrilor austriaci în care se vor discuta cererile opoziției ungurești în chestiile militare.

Trădătorii noștri...

Suceava, 4 Febr. 1912.

E drept, că s'a cam abuzat în timpul din urmă de cuvântul acesta: *trădător*.

E de bună seamă o faptă urâtă, dacă un preot ardelen joadă ciardașul, dacă un ăltul nu vchiește să sprijinească o școală românească — și totuși nu cred că toți aceștia sunt trădători, bieții oameni inconșienți, cu grija familiei și a grupărei, cari sunt așa cum sunt fiindcă au fost educați în sensul acesta sau poate au fost ispitiți de banul unguresc. De slăbiciuni ome-nești! E bine când se infierază — chiar și în public — astfel de rătăciri, căci și ostașii cei din urmă trebuie să fe înflăcărați, de idealul, pentru care luptă, nu numai fruntașii!

Ce cuvânt frumos! Și totuși, nu mai înseamnă acea, ce însemna odată! Oamenii noștri politici s'au acățat de el și nu-l mai lasă! Și ce mai vorbă încolo — încoace, ce te zbuciumi de geaba, să-l dobori, fiindcă nu merită să stea acolo unde e — el e fruntaș, conducător „firesc” al poporului și e imun!

În vremea din urmă am cetit în ziarele ardelen de atâtea ori cuvântul fruntaș, pe de o parte, și trădător, pe de alta, încât m'am întrebat nedumerit, oare neamul nostru numai fruntași și trădători are? Cred că mai este ceva, acolo în umbră: poporul! Și de aceste trebuie să ție seamă și fruntașii.

La noi cuvântul fruntaș nu-l auzim adesea; în privința aceasta suntem ceva mai originali: unul e „desrobitorul țărănilor”, altul „fala neamului” și cel din frunte e „stălpul” pe care se razimă în treg cerul nădejdiilor neamului nostru. Pătinesc și „stălpii” noștri de un păcat, care e și la dvoastră: Grandiloquenta. „Stălpii” noștri cu cunoscuta lor genialitate nu au a se teme de epitetul de „trădător”, căci fiind odată „stălp” oamenii, ca să nu se prăbușească cumva — nefiind bine prinși, catastrofa se poate întâmpla în orice moment — îi cruță. E drept că ei dau mâna cu Coco Wassilko, dar pentru aceea romanisează Bucovina. (Dealtminterea legenda aceasta despre romanisarea Bucovinei ar fi bine să fie uitată, căci și ea e iscodită numai pentru a îmbăta pe cei neștiutori, căci însuși autorul ei a mărturisit, că nu crede, că nu e convins de ceea ce scrie) — și nu pot scoate școli românești pentru Românii din satele mixte, dar pentru aceea zidesc școli cu etaj în satele unde nu e primejdie; ei sunt aceia, cari la alegeri, în fața alegătorilor, sunt cei mai „naționaliști”, în acelaș timp însă sprijinesc un candidat rutean contra unui Român!

Aceștia ne sunt trădătorii, oameni câte odată într'adevăr geneali, cărora însă una le lipsește: adevărata iubire de neam, însă pentru aceea sunt stăpâniți de o

imensă poftă de putere și mânie! Aceștia sunt *politicianii*, nu însă pentru popor, ci pentru ei; aceștia sunt publiciștii, cari mărturisesc, că ceea ce au scris sub iscăliura lor e o minciună, e o frază menită să-i îmbete pe cei mulți cari nu știu încă tainele politicianismului bolnav! Aceștia ne-au adus la catastrofa nu numai economică ei și morală, de care încă n'am scăpat.

Nu cred să mai fi fost cândva nouri strânși deasupra bieteii Arboroase, ca acum: atâtea nedumerire jos și atâtea cinism sus. Cei de jos sunt cu ochii tintuiți în sus, deci sus trebuie de făcut lumină: acolo să fie *adevărații* fruntași ai neamului, cari până acum încă nu s'au arătat.

Se zice că la Rădăuți țărăni după nereușita candidaturii lor plângeau și-și rupeau hainele. Nu știu de-î adevărat, însă dacă e așa atunci mai e o scânteie de nădejde: demoralizarea încă n'a păruns la sate. Nu e însă peste tot locul așa. Într'un alt ținut unde candidatul n'a dat băntură, mi-a zis un țăran după alegere: „Apoi l'am ales noi, dar ne-o face și el ceva cinste?” și mă privi cu un zâmbet de îndoială: se gândea la un butoi de bere!

Aceasta e destrăbălarea introdusă la noi în prima linie de mult lăudații noștri „stălp” și „desrobitori”. Ei, cei mulți nu-s de vină. Înainte de câțiva ani le-au dat votul universal. Acesta ar fi putut face minuni. Ar fi fost o minunată școală politică, dacă fruntașii ar fi fost alfel. Ne trebuiau *apostoli* și ne-au venit agitatori, doriaș *lumină* și ne-au adus rachiu. Vezi aici, politica practică! Adevărat! Anul acesta ne-a descoperit, ce fel de politică practică au făcut toți politicianii noștri dela cârmă. Pentru țăranul nostru gospodăria, pământul e lucrul principal. Însă cântecile, admirabila artă populară ne-au dovedit, că nu e stăpânit de pofta de bună stare ei și de oarecare sentiment: cred că un deputat, care ar veni în numele adevărului și al luminei, ar stringe încă voturi. El nu știa bine — în mare parte nici azi nu știe — ce înseamnă a-și da votul, și ce treabă o fi făcând domni la împărăție. Votul universal a fost un prilej, cum nu se poate mai bun, pentru a-l lumina, a-l lămuri. Fruntașii noștri au nesocotit această cerință — și așa întârziată — a vremii, în care trăim.

Unii trebuiau să-l trântescă pe Coco Wassilko, iară alții să-i cânte osanale „stălpului”. Cred că încă nu e prea târziu să îndreptăm, ceea ce am uitat să facem la timpul potrivit. De jos nu ne poate veni mântuirea, ei ne aștepta să le venim noi nu cu rachiu, ci cu lumină, nu ca agitatori ci ca propovăduitori ai adevărului și ai muncii.

Și întrebăm, nu e aceasta trădare de neam — nu prietenia cu Coco Wassilko, care nu ne impoartă — ci nepăsarea aceasta criminală, din care numai pe vremea

alegerilor ne desmeticim, ca să agităm eventual pentru Lucian Brunner? Întrebați cine și cât cetește în cabinetele de lectură și nu cred că vă veți bucura! De aceasta nu se îngrijesc „stălpii” noștri, cari au atâtea ocupații ce se înțelege, nu pot întârzia!..

Am văzut cine ni-s sus trădătorii, jos nu-i putem afla, fiindcă nu-s, să căutăm deci la acei, cari în mare parte poartă răspunderea, la *intelectuali*! Își implinesc ei toți datoria? Răspunsul e: nu! Sunt printre ei mulți oameni muncitori, Români buni, cari fie că au alte ocupații, fe că se sint descurajați de cele e văd, stau deoparte și privesc. Profesori mai ales sunt mulți într'adevăr ideali, cari își implinesc cu vârf datoria educând generațiile, ceea-ce e o muncă grea, pentru cine o ia în serios; o muncă care nu se răsplătește prin bani și decorații, ci prin mulțumirea sufletească de a-și fi împlinit datoria.

Munca aceasta în taină mulți o implinesc într'adevăr ca niște apostoli: dar nu la acei buni profesori, cari își închină viața creșterii blânzilor elevi români, nu la acei puțini învățători, cari într'un sat depărtat, într'o casă aproape de ruină, se străduiesc să-i învețe pe copiii Românilor limba, care și-au uitat-o, limba lor răpită cu sila de Ruteni, nu la puținii preoți ideali păstori ai turmei neamului nostru, nu la aceștia mă gândesc când scriu șirele aceste, ci la cei mulți, cari cercetează „casino”-urile internaționale, cari citesc numai foile E-vreilor din Cernăuți, cari sunt orbiți de strălucirea decorațiilor ce ne vin din Viena: acestora le închin rândurile ce urmează. Suflete mici, al căror ideal suprem pe lume e să fie recunoscuți slujbași credincioși ai guvernului, să fie răsplătiți cu o decorație sau cu un titlu de nobil la prilejuri, ca aniversarea suirei pe tron; oameni în inima cărora n'a rămas un loc pentru neamul din care se trag, oamenii cari nu află ceas pe zi să cetească o carte scrisă de scriitorii neamului lor, oameni inconștienți, orbiți de strălucirea lanțurilor de aur ce li-s'au pus la mâni și a lacătului de aur ce i-au pus la gură, oameni, cari despre România știu numai atâtea, că are vin bun la Burdujeni și o gară frumoasă tot acolo! Dar nu vă revoltați! Sunt așa de slabi încât nu sunt în stare să refuze categoric o invitație la o conferință sau la un concert românesc — la cele străine, nici vorbă — își plătesc locurile, dar nu vin fiindcă sunt... indispuși!

Aceștia fac o parte mare dintre intelectualii noștri! Aceștia ne sunt trădătorii, cari dacă le vorbești românește în oficiu, îți zic: „Vorbește nemțește dragă, căci eu sunt pentru limba română, dacă ar vorbi și serie toți, dar așa... n'are haz!”

Și așteptăm pe cei puțini, cari stau de-o parte și privesc, să pornească la luptă!

A sosit vremea!

„Cine vchiește”
să cumpere
Încălzămintele
fabricate în țară într'adevăr
fine, comode, elegante și du-
rabile acela să cumpere cu
încredere la

IOAN VUIA
Sătmar — Szatmár,
- - Deák-tér - -
În casa lui Keresztes András,

care ține în magazinul său de ghețe bogat
asortat numai ghețe și ciobote pregătite în țară
din piele și în veritabilă cu prețuri foarte mo-
derate, fabricate imitate nu are și marfele sale în
privința execuției drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință să pregătesc tot felul de
ghețe și ciobote după măsură. —

Vești bune și rele din Maramurăș

II.

La 20 Ianuar n. s'a ținut a doua adunare în Vișul-de-sus. Un oraș mic, cu locuitori, cei mai mulți jidani galipieni. Fiind zi de Sâmbătă toate prăvăliile sunt închise, căci mai toți „boltașii” (prăvălieri) sunt jidani, negoțul și comerțul e în mâna lor. Are și judecătoria cereuală, unde Sâmbăta și în sărbători jidovești aproape de loc nu țin pertractări, dar sărbătorile rmanilor nu sunt băgate în seamă, sunt bajocurite în modul cel mai ușinos. Măcar că tot jurul, toate satele satele sunt românești. Afară de Crăciun, Paști și Rusalii, în toate celelalte sărbători cu grămadă au sorozace Români pe la judecătoria din Vișul-de-sus. Nici Boboteaza chiar nu-i luată de sărbătoare. O mai mare bajocurire a sărbătorilor noastre nici că se poate închipui. Voi, advocașilor români din Vișul-de-sus, nu suferiți să vi-se bajocurească și pe mai departe legea voastră strămoșească, ci săriți întru apărarea ei, și cereți cu toții, ca de acum înainte să cinstească sărbătorile noastre și să nu poarte pe drumuri pe părinții și frații noștri atunci, când, ei ar trebui să fie de față înaintea altarului, dând mulțumită acelui judecător, care oărecândva va judeca și pe judecătorii lumii aceștia. Și, dacă nu-ți începa cu cererea voastră, fiți siguri că veți învinge.

Se servește sf. slujbă de cătră preoții: E. Bran, Ioan Tarța, Artemiu Anderco din Cuhe; Ioan Bârlea, Mihai Iuga și V. Ștețiu preotul local. Fiind amintirea sf. Ioan Botezătorul la sfârșitul slujbei ține o predică ocazională preotul E. Bran, amintind, că precum botezătorul Ioan a vestit venirea Aceluia, căruia nu-i vrednic să-i deslege curelele încălțămintelor, astfel și după propovăduirea noastră se va sălășlui în norod: cultura românească, care din an în an întărindu-se nu va putea fi biruită nici de un vrășmaș.

Dup' acestea cu toții ne ducem la școala confesională. Sala, ce e drept, e cam micuță, dar e îndesată de popor, așa încât mulți au rămas pe afară.

Delegatul comitetului Dr. Găvrilă Iuga deschizând adunarea, dă cuvântul avocatului Dr. A. Szabo, care arată însemnătatea tovărășiilor, ceea ce e puțin cunoscută la noi maramureșeni. A fost o conferință foarte frumoasă și instructivă, dar nețânându-se în stil popular, de puțin a fost pricepută. Urmează preotul E. Bran, despre alcoolism și urmările lui, pe care o desvoaltă foarte temeinic și la priceperea tuturor. Arată fazele, prin cari trece beutorul de „palincă”, și de regulă sfârșitul beutorului e: că jupânul Ițic, Șloim, sau Roșu îl scoate din casa și dela masa sa și „uemișul” maramureșan rămâne pe drumuri, sau să bagă de jeler (slugă) la cutare lipitoare, care mai eri alaltăeri strângea bulendre (sdrențe) și obiele de pe la români. Prăpune să se facă o societate de cumpărare, ceea ce în împrejurările de azi cu greu se va putea realiza. Ce ar face atâția Șloimi și Ițici.

În urma acestor frumoase instrucțiuni să înscriu de membrii ajutători vre-o 36 de țărani, și preotul local de membru ordinar.

III.

A treia prelegere populară s'a ținut în frunțașă comună Ieud, în 28 Ianuar st. n. adevă în Dumineca Vameșului și a Farisenului. Ieudul e situat pe malul stâng al Izei, și e tăiat în două de cătră râșorul „Ieudișor” care izvorăște din munții Ardealului. Din drumul țării în stânga e departe de 3 Km. E una dintre comunele cele mai vechi ale Maramurășului. Acolo e cuibul de naștere al familiei nobile Mihalyi. Insuș Ex. Sa mitropolitul nostru Mihalyi s'a născut în Ieud. Și astăzi există casa natală, în proprietatea fratelui său Dr. Ioan Mihalyi protofisc emitatens. Are două biserici vechi de lemn. Cea mai veche e biserica din „dial”, asertiv de 600 de ani. Parochia are un preot și un capelan. Școala gr. cat. cu 2 învățători. Aud că vreau să zidească acum o biserică nouă de piatră, ca să fie fala întregului Maramurăș. Dar, n'au livadă unde să o așeze. Familia Mihalyi ar face o faptă de pomenire vecinică, dacă ar dărui livada din mijlocul satului, și ar conlucra ea pe locul acela, unde s'a născut

capul provinciei metropolitane, să se ridice o biserică frumoasă.

Locuitorii satului sunt oameni deștepti și de omenie, numai cât au conducători foarte slabi. Insuși preotul local A. Zoicaș, intru atâta e de subjugat de juratul Solcz Béla din Dragomirești, încât era pe aci, să nu ne primească pe membrii comitetului la casa și masa sa, mai ales de când e numită față-sa de învățătoare la școala de stat din Ieud, de atunci dăspune cu dânsul după placul său.

Membrii comitetului sosim cam după 9 ciasuri. Ne ducem la biserica din „sus” unde servește preotul local cu Mihai Hotea din Săliște. Preotul Hotea ține o predică instructivă. La biserica cea din „deal” slujește capelanul Ioan Birlea. Sfârșindu-se slujba la amândouă bisericile, voim să mergem la școala confesională, dar auzim că e închisă. Provocat fiind preotul local, merge la învățătorul Grigore Dunca și-i spune să deschidă sala de învățământ. Dânsul a avut atâta obrăznicie să zică că nu o va deschide, până ce la repețește provocări cu greu mare o deschide. Dup cum auziam poporul era gata să sfarme ușa dacă nu o deschidea. Dânsul dela început de când a vestit capelanul, care-i membru în comitetul despărțământului, că se va ținea prelegere populară și în Ieud, încă de pe atunci a declarat chiar preotului local, că nici la un caz nu s'a învoi, ca în sala, unde propune dânsul să se țină prelegere populară norodului, din a cărui prescuri și colaci trăiește și dânsul. Oare mai are păreche, ori doară e stingher? Și, încă e și vicepreședintele învățătorilor români din Maramurăș!

Intrând în sală, a cărei ușă era să se deschidă cu forța, dăm de alt năcaz. Și anume, norod foarte puțin s'a adunat. Întrebând și cercetând cauza, ne spun, că notarășul din sat Dumka Găbor, care mai eri alaltăeri încă era în opinie, și birăul opinar: Ples Laszlo Văsălică, care nu știe ceti și scrie nici o slovă (ar fi bine să se înscrie la școala de analfabeți) a trimis pe toți boactării satului cu strajameșterul Șloim să oprească norodul, să nu meargă la prelegerea populară, căci cari vor merge vor fi globiți (amendați) de cătră jurat și feșter (pădurar). Și astfel cei mai mulți au rămas casă, ori s'au dus la crășmă, numai cei mai cu curaj au îndrăznit a veni. Și ca să fie obrăznicia deplină iată că notarășul și birăul etăteau din jos de școală, și-i notau pe aceia, cari intrau în școală la prelegere, ca astfel să știe pe cine să arunce diferite gloabe. Dar, credem, că și vor primi dreapta răsplată, din partea forurilor superioare, unde au fost înștiințați imediat. Astfel de lucruri grozave se întâmplă în satul Ieud pe cari, pe rând le vom descoperi pe toate, ca să știe întreg publicul românesc, cum sunt ținute Ieudenii în robie.

Delegatul comitetului, preotul A. Anderco, prin frumoase cuvinte deschide adunarea. Ar urma conferențiar, al 2-lea învățător din Ieud: Grigore Tiplea, dar care — după cum se aude — amenințat fiind din partea notarășului, că dacă va ținea conferința, atunci juratul îi va detrage ajutorul de stat, astfel dânsul abzicând, în locul lui ține conferință preotul M. Hotea: Despre dătimele rele ale norodului: astfel să nu le fie rușine nici când a se numi de români; să nu-și vândă moșia, pe care li-o lăsat-o moși, strămoșii lor; să se năvărnească cu atât mai vârtos a cumpăra dela alte neamuri, dar la cumpărare să fie cu băgare de seamă, să nu cumpere de aceia moșie, pe care îi întâbulată ceva greutate. Conferința frumoasă a fost ascultată cu toată atențiunea. Apoi preotul E. Bran, cetește conferința: Despre alcoolism și urmările lui. Aci încă și-a avut efectul dorit, căci s'a luat în program, că la adunarea proximă, se va înființa o societate de temperanță. Dr. Găvrilă Iuga, vorbește, despărț biblioteca populară a Asociațiunei, îndemnând pe toți cărturarii să se înscrie de membrii ajutători. După auzul acestor învățători, iată se înscriu 60 de membrii ajutători, toți țărani. Anul trecut au fost numai 20 din Ieud.

Și, fiindcă norodul din Ieud în așa mod volnic a fos oprit de cătră boactării satului comitetul a hotărât ca și Dumineca viitoare adevă în 4 Februarie n. să țină o altă prelegere populară în Ieud despre mersul căreia, precum și despre celelalte polegeri populare, la timpul său voi raporta.

Maramurășanul.

Achitarea calomniatorului d-lui A. C. Cuza.

Arad, 6 Februarie.

Curtea cu juri din Iași, care precum am anunțat a desbătut din nou procesul intentat de distinsul profesor și luptător naționalist d. A. C. Cuza, contra ilustrului necunoscut cu numele Socor, care a acuzat monumentala operă a distinsului profesor „Despre poporație” cu plagiat — a adus Sâmbătă seara un verdict achitator pentru detractorul Socor.

Verdictul acesta a revoltat toată suflarea românească mai întâi în Iași, unde precum ne anunță o depeșă, au avut loc mari manifestații împotriva detractorilor domnilor Cuza și mărturisim că ne cuprinde și pe noi de o adâncă indignare. Cunoaștem și noi toate uneltirile josnice ale Cahalului asociate cu cele ale politicianismului român pentru a distruge pe acest vajnic apărător al ideii naționale, care alături de d. Iorga, întrupează cea mai curată sinteză a naționalismului românesc. Cunoaștem și pamfletul individului Socor și și opera dlui Cuza, pentru a putea face constatarea că verdictul celor „12 Români” din Iași este o adevărată provocățiune la adresa sentimentului public al Românilor de pretutindeni. Nu putem vedea în el decât o adâncă corupție a conștiinței românești, care ne și desgustă ne și întristează.

Ne vom ocupa mai pe larg cu acest verdict rușinos pe care-l va osândi toată suflarea românească.

În fața lui fi trimitem însă distinsului luptător toată admirațiunea noastră și înțelegem pe deplin indignarea tinerimei naționaliste, căreia ne asociem și noi cu inima și suflul nostru.

Despre manifestațiile ce au avut loc în Iași, după aducerea verdictului, o telegramă a ziarelor ungurești aduce următoarele amănunte:

Iași, 6 Februarie.

Curtea cu juri a achitat pe Socor de acuza calomniei și a primit de adevăr că profesorul Cuza a plagiat. Studenții universitari naționaliști au organizat demonstrații mari împotriva lui Bădărău, fostul ministru de justiție, apărătorul lui Socor și în fața casei șefului juraților. Câteva sute de studenți au pătruns în interiorul locuinței fostului ministru de justiție și au devastat tot, iar pe Teodorescu, șeful juraților, care se întorcea dela tribunal, l'au bătut în stradă crunt. Poliția a arestat 112 studenți.

Serbările Soc. „Petru Maior” — amânate.

Serbările jubilarie ale societății acad. „Petru Maior” din Budapesta anunțate pe 13, 14 și 15 Febr. n. în urma intervenirei publicului românesc atât din capitală, cât și din provincie care s'a interesat mult de noi și ne-a salutată cu dragoste, excepționând însă termenul acesta nefavorabil de iarnă, suntem siliți să le amânăm pe un timp neprevăzut.

Programul stabilit rămâne în întregime acelaș. Rugăm ziarele noastre să binevoiască a reproduce aceasta hojărire a comitetului.

Pentru comitet:

I. Teicu,
președinte.George Ștefanică,
secretar.

Românii și criza balcanică¹⁾.

De Emil Staicu.

Dela anul 1876, niciodată criza balcanică nu a trecut printr'o fază mai acută ca acum. Acțiunea italiană în Tripolitania; opunerea Austriacilor la operațiuni militare pe coasta Adriatică a Imperiului turcesc; ridicarea de pretențiuni din partea Rusiei, la drepturile căpătate odată de ea la 8 Iulie 1883, prin tratatul dela Unkiar Skalesi asupra strâmtoarei Dardanelelor, drepturi pierdute mai târziu prin așa zisa „Convention des Détroits” la 13 Iulie 1841; agitațiunea Cretanilor pentru unirea politică a insulei lor cu regatul elin; revendicările separatiste ale Albanezilor, care cer o autonomie pentru provinciile lor; precum și frământarea războinică a Bulgarilor, care văd acum un moment prielnic pentru a realiza concluziunile tratatului dela San-Stefano, formula mai mult sau mai puțin măturisită a politicii lor externe; în fine toate aceste acțiuni și tendințe dau Chestiunii Orientului, toată actualitatea și senzațională.

Dar această chestiune nu e o problemă nouă pentru politica Europeană.

După cum drept spune dl René Pimon, directorul secțiunii politice dela „Revue des deux Mondes”, în capitolul scris de d-sa asupra chestiunii Macedonene, în „Les Questions actuelles de Politique étrangère en Europe, 1911”, această chestiune e foarte veche și ea a înfățișat diferite aspecte, după principiile și sentimentele cari au caracterizat diferite epoce istorice.

La început ea a avut un caracter sentimental, intervenția Europei în afacerile Orientului făcându-se sub influența unei idei religioase, care a dat naștere tuturor Cruciatelor, pornite împotriva musulmanilor. Mai târziu relațiunile și motivele de intervenire în politica turcească căpătară un caracter mai precis, mai politic. Așa, Turcia, față de amenințările Austriei pentru Ungaria Turcească, și față de invaziunea rusească către sud, născută mai întâi din mirajul pe care vechiul Bizanț îl execita asupra seniorilor moscoviți, se văzu nevoită de a adera la planurile politice ale lui Francisc I-lea, aderare care conduse la capitulațiunile din 1535.

Dela acea epocă și până acum, chestiunea Orientului, în liniile ei generale, se poate defini prin rivalitatea Austro-Rusă, exprimată totdeauna însă printr'o politică de acorduri; prin reacțiunea musulmană la oate proiectele pe care statele creștine le-au făcut și le fac încă pe spimarea „Omului bolnav”, cum se glumește uneori în presa politică despre Turcia; precum și prin intervențiunea în tot acest complex de intrigi politice, sub pretextul de a asigura integritatea Imperiului turcesc, mai întâi a Angliei, și oțuma mai în urmă a Germaniei, care și revendică titlul de protectoare a Islamului.

Dar dela începutul secolului al 19-lea, chestiunea Orientului are și un caracter cu totul particular, acela al chestiunii naționalităților din peninsula Balcanică. Turcii, ca cuceritori, s'au mulțumit a supune popoarele, a le lua un tribut, și, poate mai mult din dispreț, de a lăsa învingșilor obiceiurile și libertățile religioase, care și acum în Orient se identifică cu cele naționale. Așa că, în urma marelui revoluțiuni franceze, când un suflu de libertate se abătuse asupra întregii Europe, și încă, trebuie să recunoaștem, ca urmare a atâțărilor rusești, numai pentru a creia dificultăți statului otoman, atâțări cari scormonesc tot focul suflătesc al popoarelor din Balcani adormite de tirania turcească, unele din ele fiind încurajate, mai târziu, și de politica lui Napoleon al III-lea, — Europa și guvernământii dela Stambul se găsiră în față cu o politică a naționalităților, care au ca rezultat întemeierea așa ziselor state Balcanice.

Să se mai adauge la toate aceste considerațiuni, și așa zisul echilibru al intereselor economice ale diferitelor puteri Europene în Imperiul turcesc, interese economice reprezentate prin tot felul de concesiuni, miniere, de căi ferate, construcțiuni de porturi maritime, etc., pentru ca această nouă fază a amestecului Europei în afacerile din Balcani, să complice și mai mult înbrogli-ul diplomatic, care se numește Chestiunea Orientului.

Și încă nu e numai atât. Mai e și o altă che-

stione, ce e drept amânată, dar care într'o zi va trebui să preocupe mai mult diplomații Europei, mai ales că ea era că pe aci să fie reînviată prin diferite propuneri platonice venite în timpul crizei Austro-Sârbe, de a se da Bulgariei și Serbiei câte un loc în Comisiunea Dunăreană. Această chestiune e aceea a Dunărei, care privind foarte aproape pe Români, în starea actuală conține o formulă jignitoare independenței României, a tot stăpânitoare pe teritoriul său, deci și pe gurile Dunărei.

Ilustrul istoric al Românilor, dl Nicolae Iorga, într'o conferință ținută în Giurgiu la 9 Noembrie 1908, a atras atențiunea publicului român asupra acestei chestiuni, care nu poate admite compromisiuri în privința protinsului drept al altor popoare la Dunărea, care mărginește sau taie teritoriul român.

În afară de dreptul istoric, Români mai au un drept câștigat din sacrificiile și din protecțiunea pe care au acordat-o navigațiunii internaționale pe tot cursul Dunării, dela gurile ei până la Porțile de Fer. Ei au făcut cheltueli de peste 150 de milioane pentru interesul public, și serviciul hidraulic al României totdeauna s'a ocupat nu numai cu informațiunile tehnice date tuturor companiilor de navigațiune dar și cu înlăturarea obstacolelor de tot felul pe care le-a prezentat fluviul, și aceasta fără ca să fie subvenționat de nici o Putere!! România a făcut și face aceste cheltueli, pentru că înțelege foarte bine obligațiunile ce decurg din exercitarea drepturilor sale.

(Sfârșitul va urma.)

Din Cluj²⁾.

În frământările dezastruoase ale vieții noastre publice e o adevărată revelație sufletească, e începutul unei munci culturale intenzive, redeschiderea Casinei din acest centru al șovinismului răpitor de suflete românești. Desbinările locale și-au avut efectul distrugător în sinul tinerimei universitare române, care a ajuns pradă înstrăinării de neam.

Nu e aici locul, să stăruiesc asupra acestei triste situațiuni a tinerimei de 3 ani încoace de când Casina română, pe urmele vrajbei intelectualilor din Cluj, s'a dizolvat. Destul, că azi suntem în acea poziție fericită, că după atâtea peripeții și sbuciumări, să redeschidem Casina română, acest adăpost cultural și părintesc al tinerimei universitare, acest mijloc al reorganizării noastre spre o muncă cinstită și spre recucerirea sufletelor pierdute în valul cutropitor al străinilor.

Partea cea mai mare a intelectualilor din Cluj a revenit la vechea-i chemare, de a fi sfătuitoarea și oblăduitoarea tinerimei universitare de aici. Și ce înălțător e să vezi tineri și bătrini lucrând împreună în bună înțelegere, punând în respect străinii de aici, cari ne credeau morți.

E de notat că pe când aici societatea se organizează, lăsând la o parte ambițiile jignite, înțelegând din propria-i experiență dezastrul certelor personale, în alte părți — durere — vedem discompunerea unei societăți, care a fost totdeauna la culmea chemării sale.

Redeschiderea Casinei române va avea însemnătatea unei serbări naționale, care va culmina în serata artistică, ce se va aranja în 10 Februarie n. în localul propriu (Unio ut 12). Eruditul istoriograf Dr. Ioan Lupăș a înțeles pe deplin însemnătatea acestui moment, și a primit bucuros

*) Ziarele noastre sunt rugate să reproducă acest apel în interesul tinerimei noastre din Cluj.

invitarea Casinei române de a ține o conferință la această serată artistică, pentru care îi suntem adânc recunoscători, pe cum și acelor dame și domni cari vor debuta cu solo de pian, voce, violină și cu altele.

Cu aceasta se începe munca culturală a clujenilor, căci după planul hotărât de tinerimea universitară tot la 2 săptămâni se vor ține așa zisele ședințe literare, la care vor participa toți scriitorii din Ardeal și din Regat.

Apelez deci la toți binevoitorii și sprijinitorii culturii românești, să ia parte la aceste serbători frumoase culturale, îmbărbătând cu prezența lor numeroasă și ajutând cu obolul lor strădanile nobile ale tinerimei universitare, conștie de chemarea ei.

Cu Dumnezeu înainte!

După serata artistică va fi petrecere cu dans la „Hotelul Central”.

Paraschiva Lucarețiu,
secretarul tinerimei univ.

Cronică externă

Revoluția în Creta. „Le Matin” (Paris) află din Canea:

Bande inarmate outreeră localitățile din munți, asasinând creștini și mahomedani fără deosebire. Anarhia a atins culmea. Revoluția a izbucnit în întreaga insulă. Mișcarea revoluționară a fost organizată de Michaelidakis, care vrea să provoace astfel o intervenție armată a puterilor.

Revoluționarii au ținut eri o ședință și au constrâns guvernul să adopte titlul de guvern revoluționar.

Dimisia guvernului sârbesc. Ministrul-președinte Milovanovici, neputând înfrânge opoziția, a propus Regelui Petru dizolvarea scupcinei.

După un timp de răsândire de două zile, regele Petru a respins propunerea primului ministru Milovanovici relativ la dizolvarea Scupcinei și la noile alegeri, acceptând în schimb demisia guvernului.

Primul ministru Milovanovici a comunicat hotărârea regelui Scupcinei, care a fost prorogată până la formarea noului cabinet.

Bande bulgare în Macedonia. Din Salonic se anunță: O bandă bulgară intrând în casa unui bulgar din satul Smilar, unde se serba o nunță, a ridicat trei persoane din mijlocul celorlalți comeseși și le-a târat afară. Aci bandiți au tăiat urechile unuia dintre prizonieri, iar pe ceilalți doi i-au asasinat.

Salonic. — În satul Solop o bandă bulgară a asasinat 15 persoane, cari au trădat pe șeful de bandă Miroz autorităților turce.

Printre victime e și un preot.

După știrile sosite la Salonic, o înțelegere s'a stabilit între comiteul revoluționar și asociația „Fraților roșii” în scop de a desvolta o mai mare activitate, mai ales la Bitolia și în împrejurimi.

Dr. RÓTH KÁLMAN,
MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.
Strada Batthyány 2. (Colțul str. Hunyady)

Cosultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Cosultațiuni separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

*) Prefața unei broșuri „Români și Sârbi”, ce va apărea în curând, în limba franceză.

Pentru Hașdeu.

Primim dela d. Iuliu Dragomirescu următoarea scrisoare:

București, 21 Ianuarie 1912.

Domnule Director,

Se împlinesc o sută de ani dela răpirea Basarabiei. Nu știu în ce mod oficialitatea românească va comemora acest dureros eveniment național. Se cuvine însă o amintire, și dacă, motive politice ne împiedecă dela alte manifestări, eu cred că recunoștința națională și pietatea praznicului, tot trebuie să se afirme.

Este universalmente cunoscut că cel mai gigant reprezentant al culturii românești în secolul XIX a fost Bogdan Petriceicu Hașdeu. Acest mare om pe care toată lumea îl admiră se știe iarăși că a fost de origine basarabească. Basarabean din moși strămoși, basarabean prin nașterea și prin educația lui, exilat din Basarabia pentru inima sa pomâncască, acest mare basarabean, încetat din viață acum cinci ani, este încă recent în amintirile tuturor.

Cu ocazia centenarului Basarabiei către Hașdeu trebuie să-și îndrepteze recunoștința Români de pretutindeni. Marile lui merite pe ogorul cultural nu pot fi nici măcar enunțate aici. Prin mintea și prin inima lui, Hașdeu a fost cel mai mare patriot pe care l'a avut România și din acest patriotism genial lui a făcut nemuritoare opere.

Imi iau deci libertatea, domnule director, de a propune prin ziarul „Universul” o colecție națională pentru a se ridica un monument lui Bogdan Petriceicu Hașdeu.

Ar fi cea mai strălucită manifestare națională cu prilejul tristului centenar. Și în același timp am dovedi că recunoștința românească știe să aprecieze și geniul cultural al acestei țări.

Fac apel la toți Românii de pretutindeni ca să contribuie la ridicarea unui monument lui Hașdeu.

Nu mă îndoiesc că reprezentanții culturii noastre, fără distincție de sentimente politice, vor îmbrățișa această idee, și că se va alcătui un comitet pentru realizarea ei. Cred că domnii Dr. C. I. Istrate, C. C. Disescu, Delavrancea, Bibicescu și alții care au fost în relațiuni cu B. P. Hașdeu vor binevoi să accepte această însărcinare.

În speranță că aceste rînduri ale celui mai tânăr și mai recunoscut dintre cei cari au trăit în prietenia de-a pururi neuitată a lui Hașdeu, vor găsi un loc în coloanele ziarului „Universul”, am onoare domnule director, a vă ruga să primiți odată cu mulțumirile mele anticipate și expresiunea recunoștinței mele.

Iuliu Dragomirescu,

adv. și publicist, București
str. Clopotarii Noi, Nr. 78.

AVIZ.

Abonații cari nu și-au reînnoit încă abonamentul sunt rugați prin aceasta să binevoiască a-l reînnoi cât de curînd ca să nu fim siliți a le sista excedarea ziarului. Restanțierii sunt rugați să plătească și restanța de abonament.

Adm. „Tribunei”.

INFORMAȚII.

ARAD, 6 Februarie n. 1912

— **Bal la Curtea regală română.** Din București ni-se scrie: Joi seara a avut loc la Palatul regal prima serată dansantă din anul acesta.

Au sîstat miniștrii, corpul diplomatic, numeroși parlamentari, senatori și deputați, primarul capitalei, înalți magistrați și numeroase personalități din lumea politică și societatea bucureșteană.

Suveranii și-au făcut apariția în saloane la orele 10 jum. și au stat până aproape de 12.

Serata, foarte animată s'a terminat pe la orele 2.

M. Sa Regele, care era bine dispus, s'a întreținut cu dñii miniștri, șefii opoziției și cu miniștrii străini, până la orele 12, când s'a retras, în apartamentele sale.

A. S. R. Prințesa Maria a plecat cu automobilul dela Palat, da orele 12 și jumătate.

— **Vânturi mari în Caraș-Severin.** Din Răcășdia ni-se scrie: În noaptea de 5 Februarie și toată ziua următoare, până pe la orele 4 d. a., a băntuit în comuna noastră și câteva comune învecinate un vînt nemaipomenit. Arbori bătrîni de 40—50 ani au fost scoși din pămînt și multe case descoperite cu totul. Biserica noastră, acoperită cu aramă, a rămas de jumătate descoperită. Mai multe zidiri de damn au fost răsturnate și foarte multe garduri risipie.

— **Iarnă pretutindeni.** După zilele de adevărată primăvară din săptămînile trecute, s'a pornit din nou iarna. De vre-o trei zile ninge în țara întregă, fără contenire.

Zăpada cade în cantități atât de mari, încât în multe locuri comunicația trenurilor se face numai anevoie. Trenurile de către Ardeal au întîrziat și azi.

În afară de ninsoare, pe alocuri băntuie și vânturi năpraznice.

— **Grevă la academia de agronomie din Magyaróvár.** Studenții dela academia de agronomie din Magyaróvár au declarat greva împotriva profesorului L. Huillier, care avea o purtare brutală față de elevi.

Greva a fost scurtă, fiindcă profesorul și-a cerut scuzele.

— **Sosirea familiei regale a Angliei la Londra.** Din Londra se comunică: Azi, Luni, a sosit la Londra, familia regală, din călătoria în Indii, unde și-a serbat încoronarea. La gară a fost așteptată, de întreg corpul diplomatic, metropolitul de Chanteburg, miniștrii și un distins public. La scoborîre i-s'a făcut însuflețite ovațiuni.

— **Jászi Oszkár profesor agregat pe lângă universitatea din Cluj.** Ministerul instrucției a întărit hotărîrea corpului profesoral dela universitatea din Cluj prin care invitase pentru catedra de drept constituțional pe cunoscutul sociolog ungar, Dr. Jászi Oszkár. Noul profesor agregat este cunoscut și publicului nostru, prin studiile sale de sociologie, în cari lua în atâtea rînduri apărarea aspirațiilor noastre naționale. Credem că ajungînd la Cluj, va porni un puternic curent democratic, care va slăbi, deși nu nimici arhiepiscopatul Ungurilor din acest cuib național al lor.

— **Măna Neagră din Belgrad.** Se anunță din Belgrad: *Măna Neagră* i-a adresat fostului ministru Pasici o scrisoare, în care îl face atent la sentința de moarte ce s'a adus împotriva lui și l'invită să părăsească capitala Serbiei în termen de trei-sprezece zile, căci în caz contrar sentința de moarte se va executa fără întîrziere. Alături noapte au fost vizibile în mai multe puncte ale orașului mari placarde cu inscripția: *Conacul se dă cu chirie. Măna Neagră.*

Se așteaptă evenimente sângeroase, cari vor mări și mai mult destrăbălarea stărilor politice interne ale regatului vecin.

— **Doamna Toselli sub epitropie?** Din Viena se comunică știrea, că guvernul curții de Saxonia a început tratative cu mareșalul curții din Viena pentru punerea sub epitropie, a aventuriosci doamne Toselli, fosta soție a prințului de Saxonia. Dacă știrea se adevărește, s'ar pune capăt definitiv aventurilor amoroase ale acestei zbuciumate femei care și-a distrus viața casnică, liniștea familiară de dragul profesorului său de pian, după a cărui părăsire s'a mai măritat și cu alții, divorțînd tot de atâtea ori.

— **O cununie.** În numărul 19 al „Tribunei” am anunțat cununia doamnei Irina Theorean cu dl Gavril Nuț. Primim azi informația că știrea nu corespunde adevărului.

Profităm de acest prilej pentru a declara din nou că nu vom mai publica nici un fel de anunțuri de logodnă sau cununie, dacă nu vom primi anunț-imprimat.

— **Also sprach Zarathustra sub cenzură rusească.** Cartea adîncului filosof german, Nietzsche „Also sprach Zarathustra”, tradusă în toate limbile europene a fost strict cenzurată de autoritățile din Petersburg, sub motiv, că revoluționează sufletele contra religiei creștine. Traducerea rusească, în urma acestei cenzurări, o foarte defectuoasă, fiind omise pasagi întregi, corectate multe părți.

— **Tragedia unui inventator.** Un eroitor austriac a inventat o umbrelă, pentru aviatori, cu ajutorul căreia, în caz de pericol, aviatorii s'ar putea lăsa la pămînt fără să li-se întîmple ceva. Voind să demonstreze practicitatea invenției sale eroitrul a plecat la Paris, ca înaintea unui juriu de aviatori, să facă o scoborîre de pe turnul Eiffel. Spre nemorocirea lui însă, căci invenția fiind defectuoasă, eritrul s'a prăbușit, rămînînd mort pe loc. Această moarte tragică a impresionat pe cei prezenți.

— **Un revizor școlar — maniac.** Numai maniac poate fi, — maniac maghiarizării. Ori poate merit patriotic în vederea unei alte situații mai bune. Anume, revizorul școlar din comitatul Egeres a adresat o cerculară tuturor învățătorilor, ca să-și maghiarizeze numele de botez stăine. E maniac seracul!

— **„Vite numerotate”.** S'a întîmplat un scandal într'o stradă a Pestei. O societate, în bună dispoziție, a atacat pe doi poliști, cari îi somaseră să nu facă larmă, ca să plece spre casă. La începutul bătăii, unul din societate, bine afumat le-a strigat poliștilor „Veniți vite numerotate, dacă vă dă mâna”. Poliștii bine înțeles au primit invitarea și s'au apropiat cu intenția să-i transporte la secție. Văzându-i că vin spre ei, gălăgioșii, au scos revolvere și au ras niște focuri. Duă an nimerit pe amîndoi poliștii. Ranele sunt însă din întîmplare ușoare.

— **Dramă într'un circ.** Din orașul rusesc Lodz vine știrea, că în cercul de acolo s'a întîmplat în ziua de 5 a acestei luni o dramă, care a umplut de spaimă întreg publicul aflător la spectacol.

Luptătorul Stanislau Ciganevici care prin forța și abilitatea sa a câștigat șampionatul lumii a fost ucis în lupă de dvorsarul său italian.

Acesta un abil luptător și el a atacat cu vehemență pe șampion în căeva rînduri, așa încât îi succese să-l enerveze. L al treilea atac italianul cu o mișcare îndemînată foarte sprintenă a apucat pe Ciganevici de mijloc și ridicîndu-l în aer îl trînti cu putere la pămînt. Căzătura a fost atât de rea încât invinsul a încetat din viață după câteva momente. Publicul a fost cuprins de o panică grozavă.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chemică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrîmte francat.

Jurii luptelor a constatat, că lupta a fost dreaptă și apucăturile adversarului foarte corecte, așa încât n-i se poate atribui nici o responsabilitate asupra accidentului.

— **Uragan în Tripolis.** Un puternic uragan a bătut Vineri în Tripolis. Acoperișul spităului din tabăra italiană a fost luat de vânt. Răniții au petrecut noaptea sub cerul liber în cele mai grozave chinuri. Dimineța au fost transportați parte în oraș, parte pe vase de război.

Rupându-se lanțul dela ancora vasului de război „Regina d'Italia”, care ancora în rada portului Tripolis, vasul plutea la voia întâmplărei, purtat de valurile furioase.

Aeroplanelle au suferit grave stricăciuni. Un hangar și un biplan Farman a fost complet distrus.

— **Primul ministru englez atacat de sufragete.** Primul ministru Asquith care s'a înapoiat Vineri la Londra a avut o primire neplăcută din partea sufragetelor.

Eroimele mișcării feministe se adunaseră încă de dimineță în mare număr în gara Charing-Gross, așteptând cu multă răbdare sosirea trenului primului-ministru. La orele 11 sosi trenul așteptat. Când Asquith se dăduse jos din tren, două sufragete îi esiră înainte și-i ținură o conferință despre drepturile femeilor. Asquith s'a încercat să le ocolească în acel moment însă a fost înconjurat de vro-o de sufragete care nu-l lăsară să-și continue drumul. În curând se adunase un mare număr de pasageri în jurul acestui grup, privind cum acele femei îndrăznește înaintau gâfâind și gesticulând împotriva primului-ministru.

În celdin urmă agenții secreți au reușit să-l scape pe primul-ministru din această situație penibilă.

Primul-ministru Asquith va presida mâine un consiliu de miniștri, în care se va discuta asupra înscrierii drepturilor femeilor în programul guvernului.

Sufragetele plănesc și alte atacuri, în caz când consiliul de miniștri nu va lua o hotărâre favorabilă.

— **Războiul.** Din Constantinopol se comunică: Dela Enver bey s'a primit o telegramă, care vestește o învingere a trupelor aliate, turco-arabe. Ciocnirea s'a dat lângă Benghazi, la ora trei din noapte. Italienii au avut pierderi însemnate.

— **Teatru incendiat.** Din Detmold se anunță: Teatrul din localitate a fost distrus complet de un puternic incendiu, care a luat început dela cămin. Făcându-se un foc prea mare, s'au aprins draperiile unei loji, care a încins focul peste întreaga clădire. Incendiul a putut fi localizat cu mare greutate, de abia către orele de dimineță. Victime n'au fost, căci din întâmplare incendiul a izbucnit după terminarea reprezentației, la care asistase de altfel un public numărös.

— **Fapta infernală a unei femei.** Jandarmeria comitatului Dobrița a arestat pe femeia Loos Măria, bănuită că ar fi încercat să-și omoare bărbatul bolnav de altfel, dându-i zilnic să bea ceai amestecat cu spirit de ars și cu zămă de tutun. Femeia a fost îndemnată la această faptă de dragostea ce o avea pentru un băiat de 16 ani, destul de dezvoltat de altfel, cu care începuse relații. Ei sta în cale bărbatului, care îmbătrânise și căzuse la pat. Și la ce nu-i capabilă o femeie, îndrăgostită? A găsit modalitatea să scape de privirea muștrătoare a bărbatului, intoxicându-l cu mici cantități. După luarea o vreme mai îndelungată a otrăvii dată de femeie, au apărut la bărbat simptomele alienării, ceea ce a silit pe soție să-și transporte bărbatul la spitalul din Dobrița. Ajungând cazul acesta la cunoștința jandarmeriei, aceasta bănuind ceva lucru infernal, a pornit anchetă, care a seos la iveală fapta femeii criminale. În contra ei a depus și fostul amant, băiețașul de 16 ani.

— **Mulțumită publică.** Cu ocaziunea serbărilor de Crăciun din acest an în scopul prevederii cu vestimente a copiilor săraci dela școala gr.-or. rom. din Beiuș pe colecta purtată de dna Livia Dr. Cosma s'au făcut următoarele dăruiri: H. Sa Dr. Demetriu Radu 10 cor. Dr. I. Ciordaș 20 cor. Văd. I. Antal n. Szilagy, Dr. Ioan Iacob, banca „Drăganul”, Vasiliu Erdélyi. Livia Dr. Cosma,

văd. M. Valtner n. Cosma, Dr. Constantin Popoviciu câte 10 cor.; Dr. Aug. Ciaviciu, Lucian Bolcaș, Nicolau Bogdan, Dr. Petru Hetcou, Dr. Alexandru Muntean câte 5 cor.; Ioan Petra, E. Ardelean n. Sfetea, Mihai Dringou, Dr. Victor Fildan, Camil Sălăgian, Nicolau Fabian, dna A. Gera Dr. Corneliu Nyeș câte 3 cor.; Terentiu Popoviciu, Paul Teochar, Ioan D. Bogdan, Ilarie Crișan, Francisc Hubic, Georgiu Paluca Dr. Ioan Osian, Georgiu Hetcou Constantin Boiț, dna I. Crișan n. Killner Dr. Alexandru Pteancu, văd. S. Andru n. Papp, văd. M. L. n. Drimba, Ioșif Botto, Dr. Gheorghe Mureșan Dr. Corneliu Papp Paul Voștinar, Dr. Constantin Pavel, dna G. Szilagy n. Papp câte 2 cor.; Vasiliu Ștefanică, Ioan Mocsanyi, Quai Iovani, Traian Farkas, Corneliu Palladi, Stella Cosma, Teodor Criste, Mich. Popa Victor Filip, Iuliu Crișan câte 1 cor. — Costatăm că spre scopul susamțit au contribuit cu sume considerabile și credincioșii altor confesiuni (acestora li-s'a mulțumit separat în foaia locală.) așa că suma colectată de dna Livia Dr. Cosma face 349 cor. 70 fil.

Rugăm pe marimonoșii dăruitori ca să primească și pe această cale atât în numele comunei bisericesti, cât și a copiilor săraci, cari au beneficiat de aceste daruri, cele mai profunde mulțumite. Dumnezeu să-i răsplătească pentru fapta lor nobilă.

Beiuș, 31 Ianuarie 1912. Comuna bis. gr. or. rom. Beiuș.

— **Ziarul „Tribuna” se află de vânzare în București la Librăria „Neamul Românesc” Calea Victoriei No 107.**

Tuturor prietenilor și cunoscuților, cari mi au arătat dragostea lor și mi-au ușurat durerea cu prilejul pierderii sotului meu **George Morariu**, le aduc pe această cale sincere mulțumiri.

Arad 6 Februarie 1912

Văd. Sidonia Morariu născ. Scorțariu.

ECONOMIE

Dela „Banca generală de asigurare”. Banca generală de asigurare și-a început activitatea cu ziua de 1 Ianuarie a. e. Deși în decursul lunii trecute, personalul băncii a fost ocupat și preocupat de multele afaceri interne, cari în mod firesc se ivesc la orice institut începător, dar cu deosebire la societățile de asigurare, totuși Banca noastră de asigurare a fost în sare să înceie și un număr suficient de afaceri. Și dacă considerăm greutatea începutului și în special faptul că în decursul lunii trecute, banca de asigurare a lucrat fără să aibă nici cea mai meinsemnată organizație, credem că afacerile încheiate se pot considera de multămitoare și de o dovadă, că dacă această bancă se va bucura de întreg sprijinul poporului nostru, viitorul ei este asigurat. Astfel, pentru orientare, comunicăm că în decursul lunii trecute, banca noastră de asigurare a încheiat 189 de contracte de asigurare contra focului și în ramura asigurărilor de viață a primit oferte pentru un capital de 134.000 cor. Valorile asigurate contra pericolului de foc trec peste 1 milion de coroane.

După cum aflăm comitetul dirigenț al Băncii de asigurare — întrunit în ședința ordinară lunară în 2 l. crt. — a luat act cu mulțumire de rezultatul obținut și a luat dispozițiile necesare pentru continuarea unei activități din ce în ce mai intensivă.

O casă românească de agentură și comision la Berlin. Domnul Gr. C. Ene, fost burșier al ministerului de comerț din România, dela 1 Noembrie 1909 până la 1 Noembrie 1911, în care timp a făcut practică în Germania, pe piața Berlinului, anunță că și-a stabilit o casă de comision și agentură sub firma: Gr. C. Ene & Co., Agentur & Commission, în Berlin, N. O. 55, Christburger str. 49 și că stă la dispoziția ori căruia producător sau exportator român care ar dori să între în legături de afaceri cu Berlinul și, mai cu seamă, a celor cari ar dori să exporte produse românești în Germania.

BIBLIOGRAFII.

A apărut revista literară, artistică și politică „Luceafărul” Nr. 4, 1912 cu următorul cuprins bogat și variat:

Dr. S. Dragomir: Cei dintâi îndrumători ai politicii românești în Ardeal. — Octavian Goga: Gomora (poezie). — Ion Gorun: La încercarea norocului. — Ion Dragoslav: Dintre glumă. — Maria Cuntan: Icoame (poezie). I. Agârbiceanu: Povestea unei vieți (roman).

Dări de seamă: G. Bogdan-Duică Walter Friedensburg: Camilo Cavour.

Cronici: Dr. Onisifor Ghibu: Activitatea extracoleară a învățătorimii noastre. — Insemnări: Un nepot al lui Tolstoi — poporanist! Seminarul din Carameeșes. — Mișcarea pedagogică la Români în anul școlar 1910/11. — „Biblioteca școlară”. — Criza bisericească din România și moartea episcopului de Argeș. — Un nou teatru în București. — „Fruntașii scriitorii români”.

„Noua Revistă Română” de sub direcțiunea dlui C. Rădulescu-Motru, a apărut cu următorul sumrar: Noutăți: Vânzarea bunurilor de mână moartă. Politică: C. Rădulescu-Motru — „România Boerilor”. Emil Stăicu — Românii și criza Balcanică. Critică: N. I. Apostolescu — Lecca-Rosetti. Literatură: George Duma — Adăpătorea. A. Cehov — Hapciu! Cronica teatrală: Interim — Teatrul Modern: „Ce știa satul” de Al. Jean. — „Singura Cale” de M. Konitz. Discuții: Const. Graur — În contra învățătorilor. Militare: George V. Haneș — Educația fizică în armată. Polemice: D. Russo — Intimpinarea dlui Nerva Hodoș. Insemnări: „Păpușile”. — Symbolismul la Academia Franceză. — Leon Dierx. — Gândacii dlui Lovinescu. Revista revistelor: Viața Nouă. — Ramuri. — La Revue. — Revue Contemporaine. — Courrier Européen. — Memento.

Au apărut și se află de vânzare la „Librăria Tribuna”:

Din

celebrul roman al contelui Leo Tolstoi a apărut „RĂZBOIU ȘI PACE” volumul II.

Prețul 1 coroană 20 fil.

Prețul volumului I este 1 cor. 50 fil. Ambela volume se găsesc de vânzare la „Librăria Tribuna”.

Volumul III va apărea în curînd.

Cărți mai nou apărute.

La „Librăria Tribuna” se găsesc de vânzare: **Selma Lagerlöf:** Legendele lui Isus Hristos. Traducere după original de D. N. Ciotri, á 1 cor. plus 5 fil. porto.

D. Anghel: Oglinda fermecată á 1.50 cor. plus 10 fil. porto.

M. Sadoveanu: Un instigator á 1.25 cor. plus 10 fil. porto.

Radu D. Rosetti: Razna... Cu o scrisoare de N. Iorga, á 3 cor. plus 10 fil. porto.

De pe tron la eșafod. Tragicul roman al Reginei Maria Antoaneta á 60 fil. plus 5 fil. porto.

Princesa Elena de Racovitz: Funiile amoroșului, á 90 fil. plus 5 fil. porto.

Virgil Caraiuan: Basme și Legende străine. Traduceri din folklorul lumii, á 1.25 fil. plus 10 fil. porto.

G. Rotică: Poezii, ediția II., á 2 cor. plus 10 fil. porto.

„Insemnările unui trecător”

crâmpie din sbuciumările dela noi de Octavian Goga.

Prețul 3 Cor. în România Lei 3.50 plus 30 fil. porto, recomandat 60 fil.

Calendare pe anul 1912

Calendare de lux (block) pentru masă și părete cor. 1.—, 1.50, 2.— și 3.50 + 20 fil. porto, recomandat 45 fil.

Calendarul Minervei pe anul 1912. Prețul 1.25 Cor., 45 fileri portó recomandat

Calendarul Săteanului (Sibiua) 89 fil. + 5 fil. portó.

Calendarul Poporului Român a 40 fil. + 10 fil. portó.

„Calendarul Național” editat de „Foaia înteroseantă” din Orăștie. Prețul 40 fil. + 5 fil. portó. Conține numeroase ilustrații actuale.

„Calendarul Lumea Ilustrată” a 1.50 + 20 fil. portó. recom. 45 fil.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

„Din țări străine”

scrierile inedite alui Dr. Iuliu T. Mera.

Prețul 2 Cor., în România Lei 3.50 plus 20 fil. portó, recomandat 50 fil.

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare „Pomeznicul viilor și morților” legat în pânză, aurit cu prețul de 50 fileri plus 5 fileri portó.

A apărut:

Inșiră-te mărgărite... de Victor Eftimiu, poem care s'a reprezentat pe scena teatrului Național din București cu mare succes. Un volum 2 cor.

Delavrancea: Liniște, Trubadurul, Stăpânia odată. Prețul 2 cor. 50 fil. + 20 fil. portó.

A. Manzoni: Logodnicii. — Prețul 80 fil. + 10 fil. portó.

G. Rotică: Poezii. Ed. a II-a. Prețul 2 cor. plus 10 fil. portó.

— Cine vrea să câștige frumoase cusături românești să cumpere lozuri de ale loteriei organizate de Reuniunea femeilor din Arad.

Prețul unui loz 1 cor., comanda să se adreseze la „Librăria Tribuna”, adăugându-se și portul postal.

Ultima noutate literară:

„La Masa Calicului”

Nuvele și schițe
de
Caton Theodorian

Un elegant volum de 180 pagini, cuprinzând 14 nuvele și schițe alese ale distinsului nuvelist. Prețul volumului 1 cor. 50 bani + 20 bani portó. De vânzare la „Librăria Tribuna”.

E. Lovinescu: Scenete și Fantazii. — Editura revistei „Flacăra”. — Prețul 1 cor. 25 fil. + 10 fil. portó.

Tipuri sociale. Intrigantul. Arivistul politic. Parazitul politic. Nihilistul intelectual. Arivistul literar. Funcționarul arivist. a cor. 1.50, ed. de lux cor. 2.50 + 10 fil. portó.

La Librăria „Tribunei” se află de vânzare pe anul 1912: De toate și din toate pentru popor sau **Cartea Neamului** cuprinzând: Date istorice. Tradițiunile. Credințele și datinele poporului român, — aranjate lunar. Literatură și Calendar. Intocmit și mult adăugat de E. Elefterescu 4 2 cor. + 20 fileri portó, recomandat 45 fileri.

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare lozuri dela „Reuniunea Femeilor Române”. Bucata Cor. 1 + 10 fileri portó. Recomandat 35 fileri.

La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări bisericesti de Massilon episcop de Clermont. Trad. de I. Genț protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar volumul II 3.40 cor.

Nicolae Mazere profesor în Iași Harta etnografică a Transilvaniei în mărime de 107—97 cm. Bucata costă cor. 4, cu supliment cor. 6.50.

La Librăria Tribunei se află de vânzare cărți postale ilustrate, reprezentând pe **M. Eminescu și G. Barițiu**. Aceste ilustrate se vind în favorul fondului pentru ridicarea a câte unui bust susnumiților bărbați. Prețul 10 fil.

Iosif Stanca: Școala română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată. a 1 cor.

POȘTA REDACȚIEI.

Dr. P. L. Știm și noi că „Gazeta Transilvaniei” încasează de vre-o 5—6 ani bani pentru „fondul ziaristilor”, fără a și fi dat vre-odată socoteală, dar d-ta, dacă iești, precum spui, între cei ce au contribuit, ar trebui să le trimiți somarea lor direct în urmă dacă n'a publica-o, să ne ceri nouă să o publicăm. Adresează-te, te rugăm, dlui Dr. A. Vecordea, directorul succursalei „Albina” care e șef-comanditarul „Gazetei” — până atunci amânăm publicarea articolului.

Și el urmă la întâmplare, lungul șir de brancarde cari reveneau de pe câmpul de luptă.

Dar soarele întunecat de fum era încă sus pe cer și înaintea sa, și mai ales spre stînga, aproape de Semionovsky, totul era în ferbere, iar șgomotul tunurilor se mărea până la disperare, ca un om ce ar răni din toate puterile lui.

XXXIII.

Ațiunea principală a luptei dela Borodino se desfășură pe o întindere de o mie de metri, între Borodino și retrăgamentele lui Bagration. Bătălia se începu cu un foc de mai multe sute de tunuri, pornit din ambele părți.

Bagration se afla la un kilometru distanță de Svardino unde era Napoleon, iar Borodino era la o distanță de două sute de metri, în linie directă. Astfel că, Napoleon nu putea să vadă ce se petrecea în acele locuri, cu atât mai mult că fumul și ceața acopereau întreaga câmpie. Soldații din divizia lui Desaix, îndreptați contra lui Bagration, nu fură vizibili decât până în clipa când descinseră în vălcea. Acolo, ei fură cu totul mascați cu ceață și fum.

Napoleon, din locul unde se afla, mai putea deochebi încă punctele negre și punctul alb al baionetelor dar îi era cu neputință de a lămuri dacă oamenii mergeau ori dacă stau nemiecați, dacă erau francezi sau ruși.

În picioare pe ridicătură Napoleon privea prin telescop; el vedea fum și oameni, când pe ai săi când pe ruși, dar când privea apoi cu ochianul liber, nu putea să-și dea seama în ce loc se petrecea ațiunea. El se coborî de pe deal și începu să se primble în lung și în lat, ascultând împușcăturile și contemplând câmpul de luptă. Dealtmintrelea, pe fortificațiile lui Bagration

I. C. București; Academia română, Calea Victoriei 135.

C. Sp. Regretăm că nu vă putem face plăceră. Altele bucuras.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Dumitru Răchită, Șeica-mare. Am primit 13 cor. în abonament. Pe anul 1911 Cor. 9.40 și pe anul 1912 Cor. 3.60.

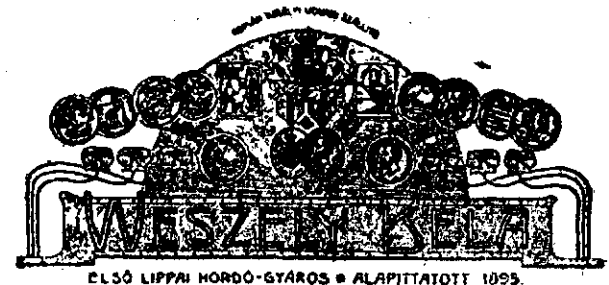
Redactor responsabil: **Iulia Giurgiu**, „Tribuna” institut tipografic, Nichin și cona.

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR. (La capătul străzii Jókai, în casa proprie.) Pune dinți și cu plătire în rate pe lângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

ELŐ LIPPAI HORDÓ-GYÁROS ALAPÍTOTT 1893.

WESZELY BÉLA

Pregătește: **butoaie, vane**

în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!
FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,
LIPOVA.

Leon Tolstol.

212

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Pierre se aplecă și el și îi dete drumul. Francezul aleargă la baterie în vreme ce Pierre cobora dealul, isbându-se de morți și de răniți, cari i-se părea că-l trăgeau de picioare.

Mai înainte de a fi ajuns la poalele dealului, masse de soldați ruși îi ieșiră întru întâmpinare. Ei se împiedecau, cădeau, se ridicau iar și înaintau fuga spre baterie, cu strigăte voioase.

Francezii cari ocupau bateria, bătură în retragere, urmăriți pe dedeparte de ruși.

Se aduseră prizonierii la baterie printre alții și un ofițer francez rănit care fu numai decât înconjurat de ofițeri ruși. O mulțime de răniți ruși și francezi cu iețele descompuse de suferință, mergeau, se țirau ori erau transportați pe brancarde. Pierre se urcă iar pe deal, dar din mica familie care-l primise, nu mai găsi aici unul. Mai mulți zăceau morți în jurul său. Pe câțiva îi recunosc. Tânărul ofițer ședea pe acelaș loc, la marginea șanțului într-o baltă de sânge. Soldatul cel roșcovan se sbătea în convulsii și nimeni nu-l ridicase încă.

Pierre dete fuga în jos.

„Nu... Ei vor renunța de sigur la toate atrocitățile acestea...ei se vor îngrozi de sigur de ceea ce au făcut.”

unde apăreau când francezii, când rușii, sdraveni, ori morți, răniți sau îngroziți, îi era cu neputință să știe ce se petrece. Timp de mai multe ceasuri locul acela fu ocupat în mijlocul împușcăturilor când de infanteriști, când de cavaleria rusă ori franceză; oamenii fugeau, soseau, își descărcau armele, se întrecioceau, nu știau ce să facă, țipau și fugeau. Aghiotanții lui Napoleon și ordonașele mareșalilor săi veneau fără încetare cu rapoarte de pe câmpul de bătăie. Dar toate rapoartele acelea erau false, mai întâi fiindcă era imposibil în mijlocul încăerării, de a spune ce se petrece la un moment dat, și apoi fiindcă mai mulți aghiotanți dând fuga pe câmpul de luptă, aflau știrile dela cei cari se întorceau de acolo; în sfârșit fiindcă în vremea când aghiotantul parcurea cei doi sau trei kilometri ca să ajungă până la Napoleon, mersul lucrurile, în acest răstimp, se schimba așa că știrea pe care o aducea era deja învechită.

Astfel, regele Neapolului trimise știrea că Borodino era luat și că podul peste Kolosa, se afla în mâinile francezilor. Aghiotantul îl întrebă pe Napoleon dacă porunceca ca trupele să treacă fluviul. Împăratul ordonă ca trupele să se îngrămădească pe malul celălalt și să aștepte; dar în momentul când aghiotantul se îndepărtă de Napoleon, podul era rehat de ruși și incendiat. Aceasta se petrecea în vremea angajamentului la care luase parte și Pierre, pe la începutul luptei.

Un alt aghiotant palid și cu fața îngrozită, veni să anunțe lui Napoleon că atacul francezilor fusese respins, că un mareșal era rănit și Davout ucis. În realitate însă, retrăgamentele fuseseră ocupate în acest răstimp de alte trupe, iar Davout trăia, fiindcă primea doar o șgărietură neînsemnată.

(Va urma).

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA—NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«).

Traian Turturean

lăcătuș artistic și de edificii

Bistrița — Besztercze.

10% economie la comanda
— de lucrări artistice. —

Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

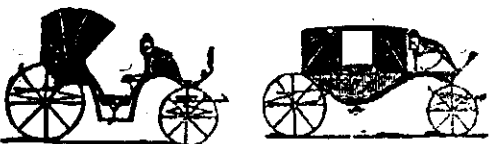
Atențiune la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

In atenția pomicultorilor!

Ofer altol de pruni bosniaci ca »Balkanska Carica« (Regina balcanului) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei). — Altoiul de 2-3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca deesert, pentru uscat, la fabricarea țuicei și a sligoviului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolară din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdić,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Aid—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de *ferărie, șelărie și lustruire* cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

Stefan Fekesházy

Institut de vopsitorie de haine și curățătorie chimică.

Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de brânza aceasta cu prețuri foarte ieftine.

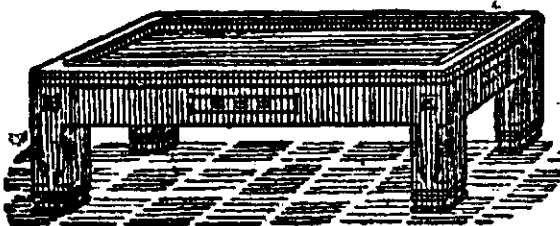
Curățire și vopsitorie chimică de toffelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

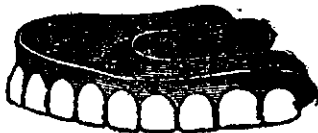
Premiat la expoziție cu medale de aur.

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardelenă de biliardo și timpłarie în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliardo și în provincie. — Ține mare asortiment de biliardo noui și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ 11.

KUN ENDRE,

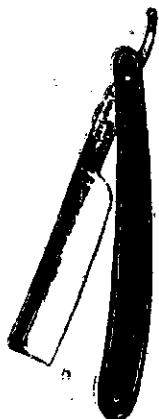
atelier cu mașini electrice pentru
ascuțire artistică și homoru.

SZATMÁR,

casa-Lévay, vis-à-vis
de Tribunal.

Se recoman. pentru pregătirea și ascuțirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie și bucătărie, pentru masă și bricege, unelte pentru ciobotari și cojocari precum și ascuțirea bricelor pe lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a 6 brice barbierilor le socotesc taxa numai pentru 5.

„AJUTORUL”

societate pe acții în Șeica-mare.

CONCURS.

»AJUTORUL« societate pe acții în Șeica-mare, publică concurs pentru un **practicanț**, cu salariu anual de 1000— coroane, plătite în rate lunare anticipative.

Dela recurenți se cere să fie absolvenți ai unei școli comerciale și să cunoască limba maghiară, trimițându-și documentele până în 20 Februarie st. n. a. c.

Alesul dacă va corespunde după serviciu de un an va fi denumit funcționar cu drept de penziune.

Postul e de a se ocupa îndată după alegere.

Șeica-mare. în 28 Ianuarie 1912.

Directiunea.

Roth Frigyes,

măcelar și cărnățar,

Alba-Iulia — Gyulafehérvár.

Sétatér Nr. 5. (lângă Hotel Europa)

Are de vânzare zilnic, carne proaspătă, de vită, porc, vișel, oaie, miel, de porc afumată, apoi toffelul de cărnățării, slănină și unsoare, în mic și mare. — La cerere trimite în cane proprii unsoare proaspăt topită. Expediție promptă fie prin postă fie ca marfă. Cereți prospect.

ȚIMBALE!

Țimbalele inventate de mine, cele mai moderne, cu organism dublu de oțel, foarte trainice și de o rezonanță deosebită se pot comanda numai dela mine, cu prețurile cele mai moderate, pe lângă garanție de 5 ani.

Mészáros Ferenc,
fabricant de cimbale.
Budapest, VII., Bethlen-u. 39.

Prețurenturi, la cerere, se trimit gratis. Corespundența întrucât se poate să se facă în limba ungurească, germană sau sârbească.

Gafea și Tea

Extras din Catalogul lui Kotányi János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Chlgr.	Cor. 1.60
Portorico 1/2	> 1.90
Cuba 1/2	> 2.—
lava aur	> 1.70

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Chlgr.	Cor. 1.90
Calitate fină 1/2	> 2.20
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Menado, Mocca) 1/2 Chlgr.	> 2.60

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Chlgr.	Cor. 2.50
Tea de Congo 1/2	> 3.—
Mixtură pentru familie 1/2 Chlgr.	> 5.—
Tea imperială foarte fină 1/2	> 6.—
Tea Ceylon-foarte aromatică 1/2	> 6.—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/2 Chlgr.	> 80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1.90
1 litru rum fin de Brazilla	> 3.40
1 sticlă 7/10 rum fin de Jamaica	> 3.50

Renumitul „ARDEIU KOTÁNYI” se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.

(Sagheidin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și

ARAD, József főherceg-ut Nr. 3.

în edificiul băncii „Arad-Csánádi Takarékpénztár”

Nr. telefonului 809.

Dacă stropești cu „FORHIN”

I - ai mai puțină bătaie de cap,

II - a lucru mai puțin,

III - a cheltuială mai puțină!

deoarece „FORHIN”-ul este MICTURĂ DE BORDÓ

adesea îmbunătățită. Se lipește ușor chiar și de frnzele umede.

La ori-ce brumă poți se stropești, nelăsând nici un fel de sediment (drojdie).

Mulțime de scrisori de mulțumită și recunoștință.

Pregătim invenția drului Aschenbrandt de Rézkénpor și Bordolpor.

Cere prospect gratuit și franco dela fabrica

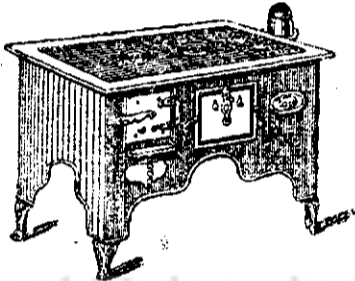
„FORHIN” BUDAPEST, VI., VACZI-UT 93.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului

IFJ. FAZAKAS FERENCZ

Szepsiszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

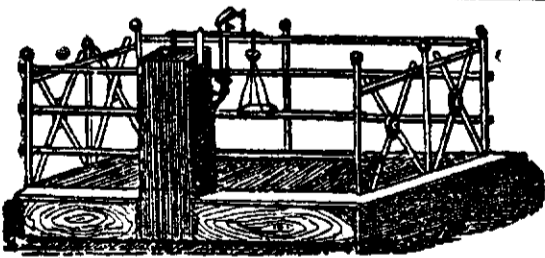
Primesc și esecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecărui care se referă la ziarul acesta prețurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Tokodi Testvérek,

fabricanți decumpene.

Hodmezóvásárhely, — Szeged,
Lánc-utca. Bokor-utca 10.

Recomandăm comercianților, proprietarilor de mori, agricultorilor și măcelarilor

cumpenele

noastre, pregătite din cel mai bun material. Cumpene, cântare decimale din fier cu balanțe de oțel, infracturabile, autentificate. — Pentru România liferăm și neautentificate. Comercianților le dăm rabat. — Catalog la cerere trimitem cu reîntoarcerea poștei.

Pregătesc

cupatoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre, cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

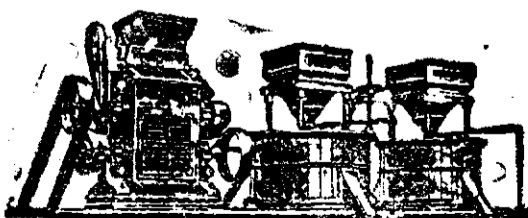
fabricant de căminuri și articole de lut
Temesvár-Gyárváros, Kém-u. 16.

Societate act. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Rimanóczy-u.1.)

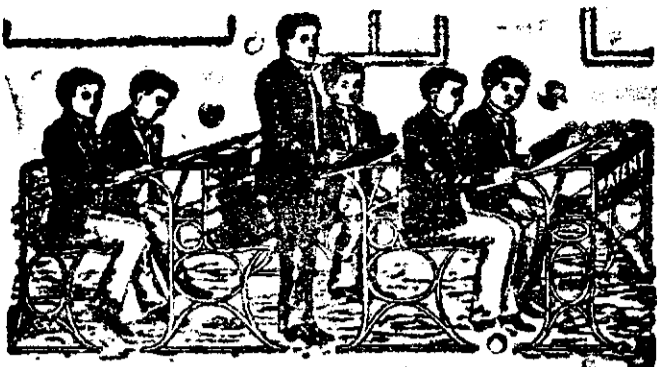
Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, ștreanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

Cele mai moderne
moblie de fier și aramă
 și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
 și mobilarea lo-
 culțelor, hotele-
 lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
 teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
 rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

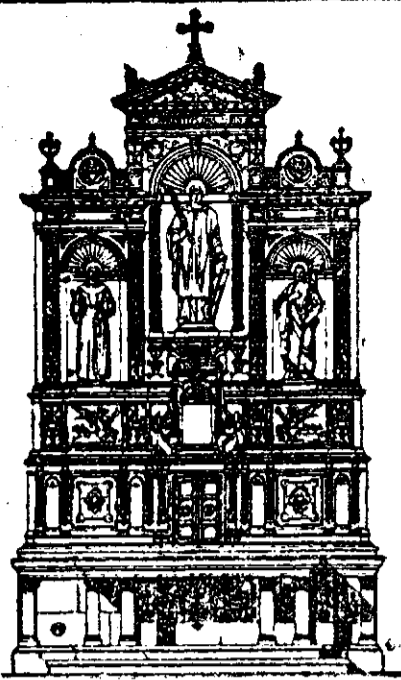
— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Damele cari voiesc să fie svelte,
 încerce corsetele mele
„Neuester Schnitt”
 necesare la costumele »Princes«
 și »Directoire«.

CORSETE
 după măsură, precum și reparaturi
 se fac în acuratețe.

Gustav Zimmermann
 Sibiu—Nagyszeben,
 Grosser-Ring, 1. în etaj.

Gaál József,

măsar,

Nagyvárad, Csengeri-utca 21. sz.

Liferează cu preț ieftin ar-
 ticole de măsurie pentru
 biserici, școli, farma-
 cil, prăvălii și birouri
 cu prețuri foarte ieftine.
 Trimite la dorință planul
 și nota cheltuielilor. — La
 comandă mai mare scă-
 dere de preț.

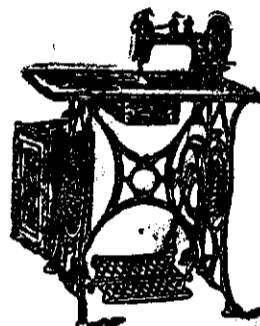

Georg Barthelmie

mechanic

Brasov, Strada Porții Nr. 41.
 (Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit,
 dictat și de cusut, apoi pentru aparate
 electrice și fizice, lampe electrice de
 buzunar, gramfoane, plăci, ace, hârtie
 — de copiat și diferite utensilii. —
 Telefon 380.
 — Instructor pentru scris la mașină. —

Prima fabrică ungurească de cuțite de
 mașini și unelte de oțel. Fondată la 1859.

Bartusek Károly

Budapest, VI. ker. Dávid-utca 10. sz.

Singurul specialist în Un-
 garia pentru fabricarea de
 unelte mecanice pentru lu-
 crarea lemnului.

Uneltele mele taie ca
OTRAVA

și se potrivesc la ori-ce ma-
 șină pentru lucrarea lemnu-
 lui, pentru-că sunt fabricate
 din oțel de cea mai bună calitate. Astfel sunt: *cuțitele*
pentru rindele de mașini, scobitoare; capete de cuțit,
ferestrele de mână (horony) și lungime; sfredele pentru
sfredelirea de găuri adânci; cuțite de sfîșiere, unelte
pentru sfredelire, crepare și fabricarea de cepuri, cu un
cuvânt toffelul de unelte mecanice pentru lucrarea
lemnului. — Preface și osiile țiitoarelor de cuțite în
patru colțuri, oprite de serviciul superior de industrie, în
osie cilindrică și fabrică, după comandă, nouă osii cilin-
drice pentru ținerea cuțitelor. Cuțite pentru compactorii.

Ori-ce deslușiri se dau în cel mai scurt timp.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 189.

Post sparcassa ung. 29.349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE”

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de
 instituttele financiare (băncile) române din Transilvania
 și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**, directorul executiv al „Albinei”,
 și prezidentul „Solidarității.”

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE”

face toffelul de asigurări, ea asigurări contra focului
 și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile.
 Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor,
 — contra accidentelor și contra grindinei. —

Toate aceste asigurări »Banca generală de asigurare«
 le face în condițiunile cele mai favorabile. — — —

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească,
 precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății.
 Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături
 — pot fi primite oricând în serviciul societății. —

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite,
 în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste
 afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”
 Sibiu—Nagyszeben. Edificiul »Albina.«

MOBILE IEFTINE ȘI BUNE

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile**PETRUȚIU & PLATZ**Sibiu—Nagyszeben, Strada Sării—Salzgasse 37.
Telefon Nr. 47.

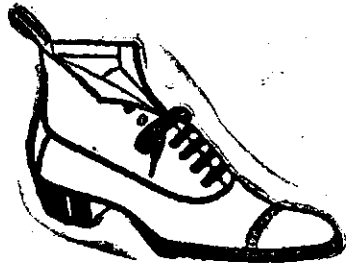
Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, (și fără a cumpăra) **MAREA EXPOZIȚIE** de totfelul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică. Se atrage atențiunea asupra **Atelierului propriu de SCULPTURĂ și TAPIȚERIE** de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. — Orice comandă se efectuește prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanță și cu prețurile cele mai moderate.

Cei cari au lipsă de ghetă să se adreseze prăvăliei nou aranjate de ghetă alui

Nicolae Lung,

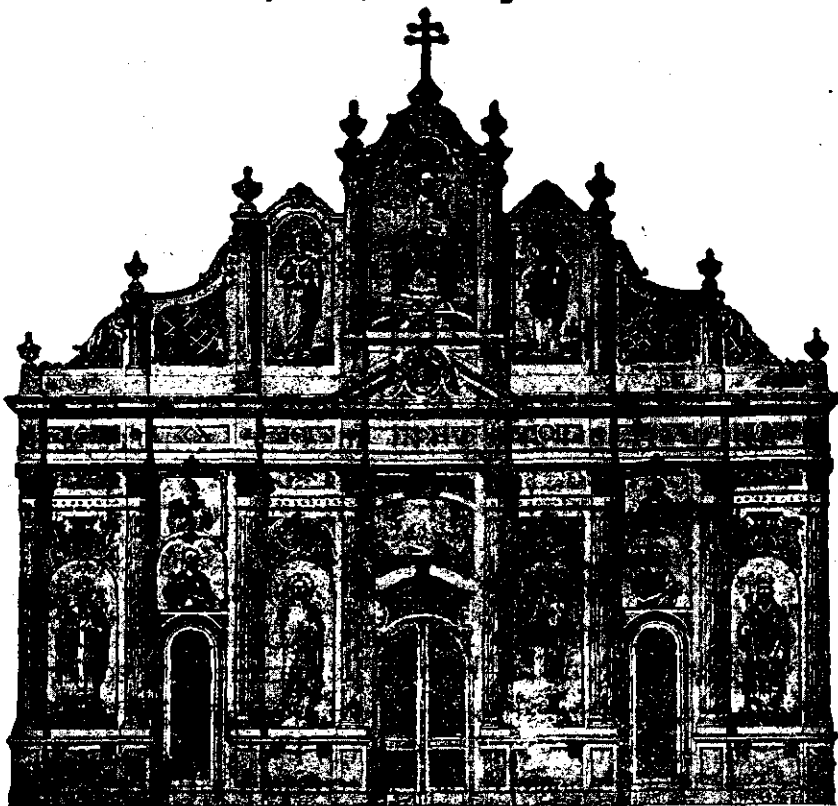
Pancsova, Strada Gizella (Mészáros).

Asortată conform cerințelor moderne unde se află de vânzare ghetă luate în atelierul propriu, pentru bărbați, dame și copii, executate elegant și trainic, cu prețuri moderate. Lucrează ghetă după măsură, în timp scurt, execuție elegantă și prețuri ieftine. — Pentru picioare defectuoase ghetă speciale!

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

Institut pentru ridicarea altarelor în

— **Budapesta, Kőbányai-ut 53.** —

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii. Prețuri moderate. Condiții favorabile de plată.

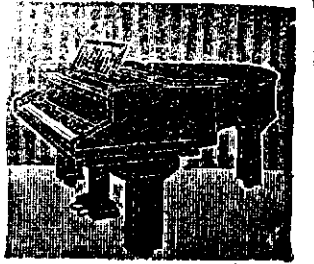
Pianuri sau Harmoniuri

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

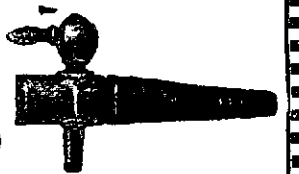
V. Heldenberg, SibiuStrada
Cisnădiei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
întemeiat la anul 1867 ca I-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

Roate de tors

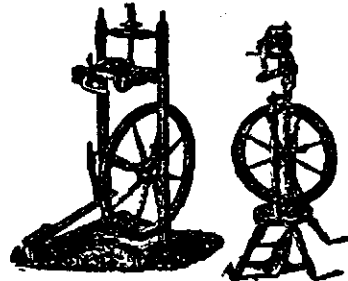
din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, să
află de vânzare la

Emil Krauss,

strungărie și atelier cu putere motorică.

Sibiu—Nagyszeben,

Margarethengasse Nr. 5.

Ori-ce roată ce nu merge bine să primește
înapoi.

Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul”

însoțire economică

Elisabetopole—Erzsébetváros

(Kis-Küküllő vm.).

Altoi de vie

calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul”**Elisabetopole—Erzsébetváros.**

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltăți la perfecțiune!

La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români! Trimiteți băieții la cursul practic la altoit

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă veau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!